

Sygn. akt I C 496/21 upr

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 grudnia 2021 r.

Sąd Rejonowy w Dębicy, Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Grzegorz Barnak

po rozpoznaniu w dniu 30 grudnia 2021 r. w Dębicy na posiedzeniu

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w B.

przeciwko R. P.

o zapłatę

oddała powództwo.

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. z siedzibą w B. wniósł przeciwko R. P. pozew o zapłatę kwoty 3.158,67 zł wraz z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 11 sierpnia 2021 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów postępowania.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 30 października 2018 r. (...) S.A. z siedzibą w B. (pożyczkodawca) zawarł z R. P. (pożyczkobiorcą) umowę pożyczki gotówkowej, na podstawie której udzielono pozwanemu pożyczki w kwocie 5000,00 zł na okres 36 miesięcy. Strony przewidziały, że z tytułu udzielenia pożyczki pożyczkobiorca zobowiązany będzie do uiszczania na rzecz dającego pożyczkę następujących należności:

- opłaty przygotowawczej w wysokości 129,00 zł,
- wynagrodzenia prowizyjnego w kwocie 3 971,00 zł
- wynagrodzenia z tytułu przyznania dodatkowych uprawnień w ramach (...) w kwocie 900,00 zł.

Umowa została przygotowana w formie gotowego formularza – wzoru stanowiącego wydruk zawierający wpisane wszystkie jej postanowienia, przy czym jedyną zmienną wprowadzoną w formularzu w związku zawieraniem umowy z pozwanym było wpisanie przez powoda określonych kwot wyliczonych od faktycznie przyznanej pożyczki.

W pkt 1.5 jako całkowity koszt pożyczki wskazano kwotę 6.592,00 zł

Wysokość raty miała wynosić 322,00 zł, płatnych według harmonogramu spłat zawartego w załączniku nr 1 do umowy.

(dowód: umowa pożyczki gotówkowej nr (...) z 30.10.2018 r. wraz z załącznikami – k. 19-26).

Pismem z dnia 11 lipca 2021 r. strona powodowa wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 3158,67 zł

(dowód: wezwanie k. 6).

Stan faktyczny został ustalony w oparciu o przedłożone przez stronę powodową dokumenty, które nie były przez pozwanego kwestionowane.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Podlegało oddaleniu.

Sąd rozpoznając sprawę o zapłatę na podstawie weksla dokonał zbadania niektórych zarzutów ze stosunku podstawowego, podniesionych przez Wystawcę, zawartych w odpowiedzi na pozew z dnia 28 grudnia 2021 roku. Z pozwanym, który jest konsumentem, (...) S.A. z siedzibą w B. będący przedsiębiorcą zawarł umowę pożyczki gotówkowej. Obrót półprofesjonalny, tj. z udziałem konsumentów i przedsiębiorców, wymaga mechanizmów ochrony słabszej strony stosunku zobowiązaniowego, którą jest konsument. Jedną z instytucji tej ochrony jest kwestia klauzul abuzywnych, czyli niedozwolonych postanowień umownych, którym to ustawodawca nadał status bezskutecznych względem konsumentów.

Zgodnie z treścią art. 720 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy.

Z zebranego w niniejszej sprawie materiału dowodowego bezsprzecznie wynika, że pozwany nie spłacił wszystkich należności objętych umową. Jednak niektóre zawarte w umowie dodatkowe postanowienia budzą poważne wątpliwości w świetle przepisów o zobowiązaniach umownych i ochronie konsumenta przed niedozwolonymi klauzulami umownymi. Zgodnie bowiem z treścią art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy; nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Z przedłożonej umowy wynika, że na całkowity koszt pożyczki składa się oprócz kapitału i odsetek, także opłata przygotowawcza, wynagrodzenie prowizyjne oraz koszt usługi (...) stanowiące łącznie równowartość udzielonej kwoty pożyczki.

Nie budzi wątpliwości, że postanowienia umowne dotyczące opłat dodatkowych nie dotyczyły głównych świadczeń stron. Jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 czerwca 2004 r. (I CK 635/03) pojęcie "głównych świadczeń stron" należy interpretować raczej wąsko, w nawiązaniu do elementów przedmiotowo istotnych umowy.

Ostatecznie kwestię tę częściowo przesądził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 października 2021 r. wskazując, że wynagrodzenie prowizyjne (prowizja), stanowiące wynagrodzenie z tytułu udzielenia pożyczki, przewidziane w umowie pożyczki, do której mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r. poz. 1083 z późn. zm.), nie jest świadczeniem głównym w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. Nadto Sąd Najwyższy w cytowanej uchwale wskazał, iż okoliczność, że pozaodsetkowe koszty kredytu konsumenckiego nie przekraczają wysokości określonej w art. 36a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, nie wyłącza oceny, czy postanowienia określające te koszty są niedozwolone (art. 385¹ § 1 k.c.) (Uchwała SN z 27.10.2021 r., III CZP 43/20, LEX nr 3246823).

Podzielając w całości powyższą uchwałę, Sąd w niniejszym składzie uznał, że opłata z tytułu wynagrodzenia prowizyjnego z całą pewnością nie należy do istoty umowy pożyczki. W końcu nie może podlegać również dyskusji, że postanowienie umowne dotyczące tego kosztu nie zostało indywidualnie uzgodnione ze stroną pozwaną. Jest ono częścią standardowej umowy, którą strona powodowa stosuje do wszystkich klientów. Nie podlega ono negocjacji z uwagi choćby na sposób zawierania umowy. Opłata ta od razu jest potrącana z całkowitej kwoty pożyczki w dniu zawarcia umowy. Powód w umowie nie wskazał w jaki sposób została wyliczona prowizja, jest ona podana kwotowo,

bez wskazania składników i wyliczenia na co składa się na całkowity koszt tej opłaty. Zastrzeżenie umowne na niekorzyść klienta w postaci prowizji w wysokości 3971,00 zł i bez jakiegokolwiek związku z rzeczywistymi kosztami pożyczki rażąco narusza interes konsumenta i dobre obyczaje. Ta dodatkowa opłata jest oderwana od rzeczywistych kosztów czynności i ma w ocenie Sądu stanowić jedynie dodatkowe źródło dochodu pożyczkodawcy. Została ustalona w wysokości rażąco wysokiej, stanowiącej 79,42% udostępnionego kapitału pożyczki. Sąd uznaje to postanowienie umowne za regulujące obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszający jego interesy. Zdaniem Sądu ustanowienie prowizji w sposób jak to zrobiono w niniejszej sprawie służy obejściu przepisów o odsetkach maksymalnych.

Do analogicznego wniosku Sąd doszedł w przypadku wygórowanego wynagrodzenia za usługę świadczoną w ramach tzw. wynagrodzenia z tytułu przyznania na wniosek pożyczkodawcy (...), o którym mowa w pkt 15 umowy, polegającą na możliwości odroczenia na wniosek konsumenta płatności dwóch kolejnych rat lub czasowego obniżenia o 50% maksymalnie czterech rat. Kwota 900,00 zł jest nieproporcjonalna do usługi oferowanej przez pożyczkodawcę, albowiem nawet w przypadku skorzystania z tej usługi, klient i tak musiał spłacić całą pożyczkę. Opisana usługa nie była więc ekwiwalentna do wskazanego wynagrodzenia.

Pozwany spłacił już 29 rat czyli łącznie wpłacił 9 338zł. Kwota ta przekraczała kwotę udzielonego kapitału. Wobec tego powództwo podlegało oddaleniu w całości.